

Przemysław Bobrowski, Lech Czerniak

Niewolno, st. 64 (GAZ 325), gm.
Trzemeszno, woj. bydgoskie, AZP
49-36/4

Informator Archeologiczny : badania 30, 60

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

NIEWOLNO, st. 64

(GAZ 325),

gm. Trzemeszno,

woj. bydgoskie,

AZP 49-36/4

- osada kultury pucharów lejkowatych (neolit)

Ratownicze nadzory archeologiczne na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Przemysława Bobrowskiego (Zespół ds. Ratownictwa Archeologicznego Instytutu Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Poznaniu). Koordynacja prac doc. dr hab. Lech Czerniak. Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Stanowisko zostało odkryte w latach 80. w wyniku badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Powtórnie obserwacje powierzchniowe prowadzone były w 1994 r. przez ekspedycję przygotowującą archeologiczne opracowanie trasy przebiegu gazociągu. W programie badań ratowniczych wytypowano je do nadzorów wykonywanych bezpośrednio w trakcie prac budowlanych. W czasie nadzorów zbadano powierzchnię 1,3 ara.

Odkryto palenisko kultury pucharów lejkowatych.

NOWY CHWALIM-**CHWALIMKI, st. st. 5, 6, 7,**

gm. Barwice,

woj. koszalińskie,

AZP 24-24/118, 119, 120

- osada (późny neolit)
- znalezisko łodzi (późny neolit)
- znalezisko łodzi (epoka brązu)

Dorywcze badania ratownicze, przeprowadzone przez Jolantę Ilkiewicz i Artura Szymczaka, przy współpracy archeologów z Muzeum Okręgowego w Koszalinie oraz pracowników Zakładu Produkcji Torfowej „Przemtorf”, sp. z o.o. z Nowego Chwalimia.

Zabytki pochodzą w dużej mierze z przypadkowych odkryć dokonanych w latach 1993-1996 w trakcie przemysłowej eksploatacji torfu przez Zakład Produkcji Torfowej „Przemtorf”.

W wyniku przeprowadzonych badań i wcześniejszych odkryć stwierdzono obecność co najmniej dwóch osad przybrzeżnych, położonych na przeciwnych brzegach dawnego jeziora. Z osady zachodniej (st. 5) pochodzi bogaty materiał ruchomy o metryce niewątpliwie późnoneolitycznej, obejmujący inwentarz krzemienisty i ceramiczny, liczne siekiery krzemienne i ich fragmenty, krzemienne dłuto, siekiery i półfabrykaty siekier kamiennych, a także wyjątkowo liczne kamienie i płyty szlifierskie. Znalaziono tu także pławiki z kory i fragmenty zaokrąglonych kołków drewnianych. Materiał ruchomy znajdowano na powierzchni około 150 x 150 m. Osada została w bardzo dużym stopniu zniszczona przez eksploatację torfu, w związku z czym odstąpiono od przeprowadzenia systematycznych badań wykopaliskowych.

Około 200 m na północny wschód od st. 5 odkryto fragmenty łodzi dębowej wykonanej z jednego pnia, tzw. dłubanki – łódź nr I (Chwalimki st. 6). Zachowała się część dziobu, odcinek dna o długości 3,1 m oraz część przydziobowa prawej burty. Łódź datowano metodą C14 na lata między 1990 a 2100 p.n.e.

Kolejną dłubankę-łódź nr II odkryto na skraju drugiej osady, „wschodniej” (Chwalimki, st. 7), z której pochodzą liczne fragmenty przepalonego drewna, drewnianych kołków oraz tylko jeden fragment ceramiki. Druga łódź zachowała się nieco lepiej niż pierwsza. Miała co najmniej 4,2 m długości i 0,7 szerokości. W sąsiedztwie odkryto też pióra dwóch sosnowych wiosel. Datowanie metodą C14 wykazało, że jest ona o około 1000 lat młodsza od łodzi I, natomiast wiosła pochodzą z tego samego mniej więcej czasu, co pierwsza łódź.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Z Otchłani Wieków na Pomorzu Gdańskim”, zeszyt okazjonalny dla upamiętnienia 1000-lecia Gdańska.

OLSZA, st. 9

(GAZ 351),

gm. Mogilno,

woj. bydgoskie,

AZP 48-37/91

- osada kultury ceramiki wstęgowej rytej, faza III (neolit)
- ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych (neolit)
- ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu
- osada kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)

Badania i nadzory archeologiczne na trasie gazociągu tranzytowego Rosja-Niemcy, przeprowadzone przez mgr. Ryszarda Kirkowskiego, Monikę Kwiatkowską i Edytę Mrowiec (Zespół Ratownictwa Archeologicznego Instytutu Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Poznaniu). Finansowane przez EuRoPol Gaz SA. Stanowisko zostało odkryte w latach 80. w wyniku badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski. Powtórnie obserwacje powierzchniowe prowadzone były w 1994 r. przez ekspedycję przygotowującą archeologiczne opracowanie trasy przebiegu gazociągu. W programie badań ratowniczych wytypowano je do nadzorów wykonywanych bezpośrednio w trakcie prac budowlanych. W czasie nadzorów okazało się, że stanowisko ma większy zasięg niż oceniano na podstawie badań powierzchniowych. Zbadano powierzchnię 25,2 ara.